

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**Μηχανικοί - Εκπαιδευτικοί
της δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης : Προβλήματα και προοπτικές**

Ομάδα εργασίας

Γιώργος Τσότσος, ΑΤΜ, Σχολικός Σύμβουλος ΑΜ-ΑΤΜ-ΠΜ της Β/μιας Εκπαίδευσης

Πάυλος Μαντζάρης, ΠΜ, Προϊστάμενος Γ' Γραφείου Δ/σης Β/μιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσ/νίκης

Αλέξανδρος Νικολαΐδης, ΜΜ, Δ/ντης Β' ΕΠΑ.Σ. Θεσ/νίκης, Μέλος Αντιπροσωπείας ΤΕΕ/ΤΚΜ

Βασίλης Εβρένογλου, ΗΜ, Μέλος Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Νοέμβριος 2009

Η εκπαίδευση ως χώρος απασχόλησης μηχανικών.

Σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια σε αναπτυσσόμενες χώρες (ευρωπαϊκή Ένωση, Βόρεια Αμερική) με αντικείμενο τις προοπτικές της αγοράς εργασίας σε διάφορους τομείς απασχόλησης, ο χώρος της εκπαίδευσης είναι από τους λίγους επαγγελματικούς χώρους που δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Τα συμπεράσματα αυτά επιβεβαιώνονται και από αντίστοιχες έρευνες που διεξάγονται στην Ελλάδα (Θ. Κατσανέβας, Πανεπιστήμιο Πειραιά), όπου βιώνουμε έντονη κρίση στην αγορά εργασίας σε πολλούς παραδοσιακούς κλάδους.

Με τον όρο εκπαίδευση δεν νοείται αποκλειστικά η κλασική μορφή (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια) που παρέχεται στους νέους, αλλά και νέες μορφές όπως η επαγγελματική κατάρτιση, η δια βίου μάθηση, τα ενδοεπιχειρηματικά σεμινάρια κ. ά.

Με βάση τα παραπάνω διευρύνεται η απασχόληση στην εκπαίδευση πολλών αποφοίτων επιστημονικών ειδικοτήτων που δεν ανήκουν στις παραδοσιακές εκπαιδευτικές ειδικότητες. Ειδικά για τους μηχανικούς το γεγονός αυτό ενισχύεται από επιπλέον αιτίες που είναι:

- Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών, κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη εμπλουτισμού των αναλυτικών προγραμμάτων όλων των βαθμίδων, και της γενικής παιδείας, με γνωστικά αντικείμενα που διδάσκουν μηχανικοί (πληροφορική, σχέδιο, στοιχεία τεχνολογίας, περιβαλλοντικά – ενεργειακά θέματα κ.ά.)
- Οι νέες μορφές εκπαίδευσης που αναφέρθηκαν παραπάνω (κυρίως με τη μορφή της δια βίου μάθησης) έχουν ως βασικό αντικείμενό τους την εξοικείωση με το νέο τεχνολογικό περιβάλλον (μαθήματα πληροφορικής κ.λ.π.) Είναι επομένως σε μεγάλο βαθμό αντικείμενο μηχανικών.
- Ο εκσυγχρονισμός και οι εξελίξεις στην παραγωγική διαδικασία έχουν ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μετατόπιση των επιθυμητών προσόντων των εργαζομένων από τις εμπειρικές δεξιότητες στην ουσιαστική θεωρητική και πρακτική γνώση των αντικειμένων της ειδικότητάς τους. Αυτό καθιστά απαραίτητη για μια σύγχρονη παραγωγική δομή την ύπαρξη αναβαθμισμένης τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπου οι μηχανικοί θα πρέπει να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο.

Οι παραπάνω παράγοντες, ταυτόχρονα με τη συρρίκνωση άλλων τομέων επαγγελματικής δραστηριότητας, οδηγούν πολλούς μηχανικούς να αποκτούν επαγγελματική σχέση με το χώρο της εκπαίδευσης με τη μορφή είτε της ολικής είτε της μερικής απασχόλησης.

Οι προοπτικές απασχόλησης θα ήταν ακόμη μεγαλύτερες αν μαζί με τις θετικές παραμέτρους που αναφέρθηκαν προηγούμενα, δεν υπήρχαν στη χώρα μας και παράγοντες που λειτούργησαν ανασταλτικά κατά το πρόσφατο παρελθόν.

Στη γενική εκπαίδευση με την εισαγωγή της διδασκαλίας των νέων τεχνολογιών, ανατέθηκε αυτή σε εκπαιδευτικούς που δεν είχαν επιστημονική σχέση με το αντικείμενο, αλλά απέκτησαν μια βραχυχρόνια σεμιναριακή κατάρτιση. Είναι πραγματικά πρωτοφανές σε διεθνές επίπεδο ο διορισμός ως καθηγητών πληροφορικής, εκπαιδευτικών οποιασδήποτε ειδικότητας που παρακολούθησαν μετά τη λήψη του πτυχίου τους σεμινάρια πληροφορικής.

Ταυτόχρονα η τεχνική – επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση απορροφά πολύ μικρότερο αριθμό μαθητών απ' ό,τι σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Ενώ στη Γερμανία για παράδειγμα περίπου το 70% των μαθητών Λυκείου ακολουθεί σχολεία αυτού του τύπου και μόνο το 30% πηγαίνουν σε γενικό Λύκειο, στη χώρα μας η τάση είναι αντίστροφη με τους 3 από τους 4 μαθητές να ακολουθούν το Γενικό Λύκειο. Η τάση αυτή δεν έχει αναστραφεί παρά την εκφρασμένη διαχρονικά βούληση όλων των πολιτικών προϊσταμένων του Υπουργείου Παιδείας για αναβάθμιση της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης. Στην κατεύθυνση της επιθυμητής αναβάθμισης έγιναν πολλές αλλαγές της δομής της τεχνικής εκπαίδευσης με νομοθετικές ρυθμίσεις που είχαν όμως αμφίβολα αποτελέσματα.

Μερικά στοιχεία για την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Όπως αναφέρθηκε πρωτότερα ο κύριος χώρος εργασίας των εκπαιδευτικών μηχανικών είναι η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια σύντομη αναφορά στη δομή της.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια είχαμε τα Κέντρα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΕΤΕ), στη συνέχεια τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια και τις Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (ΤΕΛ και ΤΕΣ), κατόπιν τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια και από το 2006 τα Επαγγελματικά Λύκεια και τις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ.) που νομοθετήθηκαν με τον ισχύοντα σήμερα Ν. 3475/2006.

Στα ΕΠΑ.Λ. εντάχθηκαν ειδικότητες που κρίθηκε ότι απαιτούν βαθύτερη γνώση και θεωρητικών αντικειμένων (μαθηματικά κ.λ.π.) ενώ στις ΕΠΑ.Σ. ειδικότητες με βαρύτητα κυρίως στις χειρονακτικές δεξιότητες. Τα μαθήματα ειδικότητας ξεκινούν, μετά την ολοκλήρωση της πρώτης τάξης του Λυκείου. Συνεπώς η εκπαίδευση στην ειδικότητα διαρκεί δύο χρόνια και με την αποφοίτησή τους οι μαθητές παίρνουν επαγγελματικό πτυχίο επιπέδου 3 (σύμφωνα με τη σχετική τυποποίηση επαγγελματικών προσόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Παράλληλα οι μαθητές που αποφοιτούν από το ΕΠΑ.Λ. παίρνουν και απολυτήριο Λυκείου που τους επιτρέπει τη συμμετοχή τους στη διαδικασία επιλογής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Παρά τις αλλαγές στις ονομασίες και στη δομή των σχολείων, αλλά και τις επενδύσεις που έχουν γίνει στις κτηριακές και εργαστηριακές υποδομές, η απήχησή τους στην ελληνική κοινωνία παραμένει περιορισμένη.

Μερικοί από τους λόγους που ερμηνεύουν το φαινόμενο αυτό είναι:

- Η κοινωνική αντίληψη που προτρέπει τις περισσότερες ελληνικές οικογένειες να κατευθύνουν τα παιδιά τους προς την ακαδημαϊκή μόρφωση. Σημαντική ενίσχυση του μαθητικού πληθυσμού των επαγγελματικών σχολείων έδωσε την τελευταία εικοσαετία η εισροή ομογενών και οικονομικών μεταναστών.
- Η ελλιπής πιστοποίηση τεχνικών δεξιοτήτων που επιτρέπει πολλούς εργαζόμενους να απασχολούνται σε τεχνικές ειδικότητες «αφού ξέρουν τη δουλειά», χωρίς να έχουν παρακολουθήσει εκπαιδευτικά προγράμματα οποιασδήποτε βαθμίδας στην ειδικότητά τους.
- Το χαμηλό επίπεδο υποδομών αλλά και εκπαιδευτικού προσωπικού της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, τουλάχιστον μέχρι πριν από μερικά χρόνια. Η μικρή ποσοστιαία συμμετοχή των διπλωματούχων μηχανικών στο προσωπικό τους είναι χαρακτηριστική. Στο σημείο αυτό είναι τεράστια η ευθύνη της πολιτείας που δεν προέβλεψε, σε καμιά νομοθετική μεταρρύθμιση της ΤΕΕ, το διορισμό εκπαιδευτικών αυξημένων προσόντων.

Στο σημείο αυτό πάντως πρέπει να τονιστεί ότι για πολλά χρόνια τα μικρά ποσοστά ανεργίας των περισσότερων ειδικοτήτων μηχανικών και η μεγάλη αυτοαπασχόληση, συνετέλεσαν ώστε να μην είναι η εκπαίδευση στις πρώτες προτεραιότητες των επαγγελματικών τους επιλογών. Το γεγονός αυτό οδήγησε και τους φορείς των μηχανικών, το Τεχνικό Επιμελητήριο και τους κλαδικούς συλλόγους, να μην έχουν βάλει στην ατζέντα των δράσεών τους τα θέματα της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών μηχανικών.

Η εικόνα αυτή αλλάζει τα τελευταία χρόνια κατά τα οποία πολλοί νέοι μηχανικοί στρέφονται προς το χώρο της εκπαίδευσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα αποτελέσματα έρευνας που διεξήγαγε το 2007 το Πολυτεχνείο Κρήτης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του, όπου δηλώθηκε ότι το 70% των αποφοίτων του τμήματος των Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, εργάζεται ή επιθυμεί να εργαστεί ως καθηγητής πληροφορικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι μηχανικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σήμερα

Ο μεγάλος όγκος των μηχανικών που ασχολούνται με πλήρη απασχόληση στην εκπαίδευση, εκτός της τριτοβάθμιας, είναι καθηγητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υπάρχει ακόμη ένας μικρός αριθμός μηχανικών που απασχολούνται σε σχολές άλλων υπουργείων (πλην του Παιδείας), όπως του υπουργείου αγροτικής ανάπτυξης, απασχόλησης (σχολές ΟΑΕΔ), κ.ά.

Επίσης αρκετοί μηχανικοί εργάζονται με μερική απασχόληση (συνήθως ως ωρομίσθιοι) σε δημόσια ή ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και σε Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) όπου υλοποιούνται προγράμματα σεμιναριακής μορφής.

Την τελευταία δεκαετία ο αριθμός των εκπαιδευτικών μηχανικών αυξήθηκε γιατί δόθηκαν οργανικές θέσεις και σε σχολεία γενικής παιδείας (γυμνάσια και λύκεια) λόγω της εισαγωγής σχετικών μαθημάτων (τεχνολογία, σχέδιο κ.ά.) και της τεχνολογικής κατεύθυνσης του γενικού λυκείου.

Παράλληλα αναγνωρίστηκε το αυτονόητο, ότι οι ηλεκτρολόγοι μηχανικοί και μηχανικοί Η/Υ (όπως είναι ο τίτλος των τμημάτων των ελληνικών Πολυτεχνείων), έχουν το απαραίτητο επιστημονικό υπόβαθρο για το διορισμό τους ως καθηγητές πληροφορικής. Το θέμα αυτό είναι παράδειγμα επιτυχούς και αποτελεσματικής παρέμβασης των φορέων των μηχανικών με πρωτεργάτη το Σύλλογο Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Βόρειας Ελλάδας.

Σήμερα στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση εργάζονται ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί, περίπου 2500 διπλωματούχοι μηχανικοί οι οποίοι ανήκουν στους κλάδους ΠΕ12 (μηχανικών) και ΠΕ19 (πληροφορικής).

Το 2008 υπηρετούσαν στο ΥΠ.Ε.Π.Θ. στον κλάδο ΠΕ12:

Κωδικός ειδικότητας	Ειδικότητα	Μόνιμοι εκπαιδευτικοί	Αναπληρωτές Εκπαιδευτικοί
ΠΕ 12.01	Πολιτικοί Μηχανικοί	330	3
ΠΕ 12.02	Αρχιτέκτονες	219	3
ΠΕ 12.03	Τοπογράφοι	32	2
ΠΕ 12.04	Μηχανολόγοι	469	2
ΠΕ 12.05	Ηλεκτρολόγοι	370	14
ΠΕ 12.06	Ηλεκτρονικοί	74	
ΠΕ 12.07	Ναυπηγοί	3	
ΠΕ 12.08	Χημικοί Μηχανικοί	112	1
ΠΕ 12.11	Μηχ. Παραγωγής και Διοίκησης	9	
ΠΕ12.12	Μηχανικοί κλωστοϋφαντουργίας	1	
ΠΕ12.13	Μηχ. περιβάλλοντος	1	
ΣΥΝΟΛΟ		1620	25

(Στον κλάδο ΠΕ12.10 ανήκουν οι μη μηχανικοί Φυσικοί – ραδιοηλεκτρολόγοι (243 μόνιμοι και 4 αναπληρωτές) που έχουν την ίδια ανάθεση μαθημάτων με τους ηλεκτρονικούς μηχανικούς.)

Στον κλάδο ΠΕ19 υπηρετούσαν 5395 μόνιμοι και 53 αναπληρωτές καθηγητές πληροφορικής. Από αυτούς υπολογίζεται ότι περίπου 1000 είναι μηχανικοί. Η καταγραφή τους είναι δύσκολη γιατί δεν υπάρχει κατηγοριοποίηση με βάση τη σχολή αποφοίτησης.

Την ίδια χρονική περίοδο υπηρετούσαν ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί 2650 τεχνολόγοι απόφοιτοι της ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ (τώρα ΑΣΠΑΙΤΕ) και 1400 τεχνολόγοι απόφοιτοι ΤΕΙ – ΚΑΤΕ τεχνικών ειδικοτήτων, δηλαδή συνολικά 4050 τεχνολόγοι (κλάδος ΠΕ 17). Επίσης υπηρετούσαν 61 αναπληρωτές.

Ο συνολικός αριθμός του εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (31.3.2008) ήταν 90715 μόνιμοι, 4223 αναπληρωτές και 5396 ωρομίσθιοι.

Το 2000 αντίστοιχα υπηρετούσαν 1221 μηχανικοί του κλάδου ΠΕ 12 (χωρίς τους πληροφορικούς), και 3045 τεχνολόγοι του κλάδου ΠΕ 17. Συνεπώς οι εκπαιδευτικοί των δύο κλάδων αυξήθηκαν την τελευταία οκταετία κατά 32,7% (μηχανικοί) και 33% (τεχνολόγοι).

Οι τεχνολόγοι έχουν τις ίδιες αναθέσεις μαθημάτων με τις αντίστοιχες ειδικότητες των μηχανικών. Για το λόγο αυτό παρατίθενται και τα σχετικά στοιχεία.

Διαδικασία διορισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Οι μηχανικοί που ενδιαφέρονται να διοριστούν ως εκπαιδευτικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να παρακολουθήσουν ετήσια παιδαγωγική επιμόρφωση στην ΑΣΠΑΙΤΕ (πρώην ΣΕΛΕΤΕ) και να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για το συγκεκριμένο αριθμό θέσεων που προκηρύσσονται από αυτό. Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει μια ενότητα με θέματα της ειδικότητας και μια με παιδαγωγικά θέματα.

Στο διαγωνισμό μπορούν να συμμετάσχουν υποψήφιοι και χωρίς την παιδαγωγική κατάρτιση, στους διορισθέντες όμως προηγούνται οι έχοντες το σχετικό πτυχίο, έστω και αν η βαθμολογία τους στο διαγωνισμό είναι χαμηλότερη από κάποιους που δεν το έχουν. Για να θεωρηθεί ένας υποψήφιος επιτυχών θα πρέπει να πιάσει τη βάση (50%) σε κάθε ενότητα και συνολικά το 55% της ολικής βαθμολογίας. Στην περίπτωση που οι θέσεις διορισμού είναι περισσότερες από τους επιτυχόντες, παραμένουν κενές. Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται ενδιαφέροντα στοιχεία από τον τελευταίο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ (αρχές 2009) για τις ειδικότητες των μηχανολόγων και των ηλεκτρολόγων – μηχανικών και τεχνολόγων. Οι συγκεκριμένες ειδικότητες προσφέρονται για την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων γιατί αφορούν σημαντικό αριθμό θέσεων και το «στατιστικό δείγμα» είναι μεγαλύτερο. Σχολιασμός των αποτελεσμάτων θα γίνει στο επόμενο κεφάλαιο.

	Μηχανικοί	Τεχνολόγοι
Θέσεις για διορισμό	27	135
Υποψήφιοι που συμμετείχαν	287	1000
Αριθμός υποψηφίων ανά θέση	1/ 10,6	1/13,5
Επιτυχόντες	119	117
Ποσοστό επιτυχόντων	41,5%	11,7%
Ποσοστό επιτυχόντων που διορίζονται	22,7%	100%
Κενές θέσεις	0	18

Πίνακας: Αποτελέσματα διαγωνισμού ΑΣΕΠ 2009 στις ειδικότητες Μηχανολόγων και Ηλεκτρολόγων ΠΕ12 και ΠΕ17

Η παιδαγωγική επιμόρφωση έγινε ετήσια και για τους αποφοίτους ανωτάτων σχολών, μετά την ανωτατοποίηση της ΣΕΛΕΤΕ και τη μετεξέλιξή της σε ΑΣΠΑΙΤΕ (2003). Μέχρι τότε ήταν εξαμηνιαία (ετήσια για τους αποφοίτους ΤΕΙ). Η εισαγωγή στην ΑΣΠΑΙΤΕ γίνεται με μοριοδότηση προσόντων (βαθμός πτυχίου, μεταπτυχιακός τίτλος, πτυχία ξένων γλωσσών, προϋπηρεσία) και θεωρείται διαφανής διαδικασία. Η φοίτηση είναι τις απογευματινές ώρες ώστε να διευκολύνονται οι εργαζόμενοι. Κάθε χρόνο προκηρύσσεται συγκεκριμένος αριθμός θέσεων ανά ειδικότητα, στα παραρτήματα της ΑΣΠΑΙΤΕ που λειτουργούν στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Βόλο, το Ηράκλειο, τα Ιωάννινα και τις Σάπες Ροδόπης.

Η διαδικασία μοριοδότησης και οι βάσεις εισαγωγής στην ΑΣΠΑΙΤΕ φανερώνουν ότι οι νέοι μηχανικοί που ενδιαφέρονται να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί έχουν αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.

Συγκεκριμένο ποσοστό διορισμών για όλες τις ειδικότητες εκπαιδευτικών, γίνεται εκτός του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ από τους πίνακες αναπληρωτών που συμπλήρωσαν συγκεκριμένο χρόνο υπηρεσίας (24 μήνες) ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι. Η διαδικασία αυτή αφορά ελάχιστους

μηχανικούς αφού και αυτοί που εργάζονται ως αναπληρωτές είναι λίγοι. Επίσης από το 2005 έχουν διοριστεί, εκτός ΑΣΕΠ, πολύτεκνοι μηχανικοί ως εκπαιδευτικοί.

Τα τελευταία χρόνια και στο χώρο της εκπαίδευσης κερδίζουν έδαφος οι ελαστικές – μη μόνιμες- σχέσεις εργασίας (μέσω των αναπληρωτών και κυρίως των ωρομισθίων καθηγητών). Το γεγονός αυτό επιρεάζει περισσότερο τις ειδικότητες με μικρό αριθμό ωρών ανάθεσης διδασκαλίας που δύσκολα συμπληρώνουν πλήρες ωράριο. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν και οι μηχανικοί.

Προβλήματα των εκπαιδευτικών μηχανικών

Τα προβλήματα των εκπαιδευτικών μηχανικών αναφέρονται στην θεσμική και οικονομική τους υποβάθμιση. Οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί είναι αυτοί που πρώτοι βίωσαν την ισοπέδωση με άλλους κλάδους συναδέλφων τους με κατώτερη στάθμη σπουδών, κάτι που σήμερα συναντάμε και σε άλλους χώρους απασχόλησης μηχανικών. Η εκκίνηση της ισοπέδωσης έγινε με τον Ν.1566/1985 δηλαδή περίπου πριν από 25 χρόνια και ακολουθείται με συνέπεια μέχρι σήμερα από όλες τις κυβερνήσεις και όλους τους υπουργούς Παιδείας (ακόμη και μηχανικούς).

Ο Ν.1566 αποτελεί το νόμο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι σήμερα. Με αυτόν οι εκπαιδευτικοί πτυχιούχοι ΤΕΙ αναβαθμίστηκαν σε κατηγορία ΠΕ (πανεπιστημιακής εκπαίδευσης) είκοσι περίπου χρόνια πριν από την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ. Από τότε μέχρι σήμερα το υπουργείο Παιδείας είναι το μοναδικό που τους θεωρεί ΠΕ με όλες τις θεσμικές και οικονομικές συνέπειες, ενώ αντίστοιχα τους απόφοιτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (πρώην εργοδηγούς, αποφοίτους ΙΕΚ κ.λ.π.) τους εντάσσει σε κατηγορία ΤΕ (τεχνολογικής εκπαίδευσης). Αντίθετα με το συγκεκριμένο νόμο άρθηκαν τα πλεονεκτήματα που είχαν μέχρι τότε στην τεχνική εκπαίδευση οι διπλωματούχοι μηχανικοί (επιλογή στελεχών κ.λ.π.) και είχαν θεσπιστεί ως κίνητρο για την προσέλκυσή τους σ' αυτήν.

Η δυσμενής και ισοπεδωτική μεταχείριση των εκπαιδευτικών μηχανικών τόσο σε θεσμικό όσο και οικονομικό επίπεδο δεν απασχόλησαν μέχρι τώρα ούτε τις Ομοσπονδίες των εκπαιδευτικών ούτε το Τεχνικό Επιμελητήριο σε κεντρικό επίπεδο. Μεμονωμένες παρεμβάσεις έγιναν από περιφερειακές ΕΛΜΕ και περιφερειακά τμήματα του ΤΕΕ χωρίς να επιφέρουν ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Θεσμικά προβλήματα

Κατανομή θέσεων ΠΕ12 και ΠΕ17

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω οι διάφορες ειδικότητες εκπαιδευτικών μηχανικών (ΠΕ 12) έχουν τις ίδιες αναθέσεις μαθημάτων με τις αντίστοιχες ειδικότητες των τεχνολόγων αποφοίτων ΑΣΕΤΕΜ – ΑΣΠΑΙΤΕ και ΤΕΙ – ΚΑΤΕΕ. Η μοναδική διαφοροποίηση υπήρχε από το 1998 με τη θεσμοθέτηση του Ενιαίου (τόρα Γενικού) Λυκείου σε ορισμένα τεχνολογικά μαθήματα που περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών του και τα οποία οι μηχανικοί είχαν σε πρώτη ανάθεση (προηγούνταν) ενώ οι τεχνολόγοι σε δεύτερη. Η διαφοροποίηση αυτή άρθηκε με την τελευταία ΥΑ για τις αναθέσεις που εκδόθηκε το 2008. Από τότε οι αναθέσεις είναι ακριβώς ίδιες.

Το γεγονός αυτό συμβαίνει μόνο στις τεχνικές ειδικότητες (μεταξύ μηχανικών και τεχνολόγων). Αντίθετα σε όλους τους άλλους κλάδους όπου υπάρχουν πτυχιούχοι πανεπιστημιακών σχολών και αντίστοιχων τμημάτων ΤΕΙ (πχ. γεωπόνοι – τεχνολόγοι γεωπονίας, οικονομολόγοι – λογιστές, γιατροί, οδοντίατροι, φαρμακοποιοί με αντίστοιχες παραϊατρικές ειδικότητες των ΤΕΙ κ.ά.), οι αναθέσεις είναι διαφορετικές. Η μοναδική περίπτωση όπου συναντάται το ίδιο φαινόμενο είναι οι κλάδοι πληροφορικής ΠΕ 19 (πτυχ. ΑΕΙ) και ΠΕ 20 (πτυχ. ΤΕΙ). Και αυτή η περίπτωση αφορά άμεσα πολλούς μηχανικούς.

Εκτός των κοινών αναθέσεων όμως ισχύει ένα ακόμη μεγαλύτερο παράδοξο που φέρνει τους μηχανικούς όχι στην ίδια θέση με τους τεχνολόγους, αλλά σε πολύ δυσμενέστερη: Ενώ θα ανέμενε κανείς ότι αφού οι αναθέσεις είναι κοινές, θα είναι κοινές και οι οργανικές θέσεις, αυτό δε συμβαίνει αλλά κατανέμονται αυθαίρετα χωρίς κανένα κριτήριο και πάντα υπέρ των τεχνολόγων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι θέσεις για διορισμό που προκηρύχθηκαν από το ΑΣΕΠ στον τελευταίο διαγωνισμό και φαίνονται στο προηγούμενο πίνακα (27 για μηχανικούς και 135 για τεχνολόγους). Το αποτέλεσμα στην συγκεκριμένη περίπτωση ήταν να διοριστούν όλοι οι επιτυχόντες τεχνολόγοι και να μείνουν 18 κενές θέσεις ενώ από τους επιτυχόντες μηχανικούς να διοριστεί μόνο το 22,7%. Ο βαθμός του τελευταίου ηλεκτρολόγου μηχανικού ήταν 79 μόρια ενώ του τελευταίου τεχνολόγου ηλεκτρολόγου 57. Αντίστοιχα του τελευταίου μηχανολόγου μηχανικού ήταν 67 μόρια ενώ του τελευταίου τεχνολόγου μηχανολόγου 55. Δεν κρίνουμε σκόπιμο να σχολιάσουμε στο σημείο αυτό την επίδοση των αποφοίτων ΑΣΠΑΙΤΕ και ΤΕΙ. Αυτό που είναι προφανές είναι η κατάφορη αδικία που υφίστανται οι νέοι μηχανικοί και η οποία φυσικά αποβαίνει εις βάρος της ποιότητας της εκπαίδευσης. (Για το θέμα αυτό ουσιαστική είναι η παρέμβαση του προέδρου του ΤΕΕ κ. Γιάννη Αλαβάνου προς την υπουργό Παιδείας αλλά και του πρύτανη του ΕΜΠ κ. Κ. Μουτζούρη).

Η ίδια λογική που αναφέρθηκε για τους διορισμούς, ακολουθείται σε όλες τις υπηρεσιακές μεταβολές (μεταθέσεις, τοποθετήσεις, κενά κ.λ.π.) καθώς και στην πρόσληψη αναπληρωτών.

Όσες φορές ζητήθηκε είτε από το υπουργείο Παιδείας είτε από κατά τόπους υπηρεσιακούς παράγοντες να αιτιολογηθεί η αναλογία της κατανομής των θέσεων μεταξύ μηχανικών και τεχνολόγων, δε δόθηκε καμιά εξήγηση. Εξάλλου η αναλογία αυτή δεν είναι σταθερή. Προφανώς καθορίζεται αυθαίρετα. Στον τελευταίο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ ήταν η χειρότερη εις βάρος των μηχανικών από όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Οι λύσεις που μπορούν να δοθούν στο πρόβλημα που περιγράφηκε παραπάνω είναι δύο:

1. Η διαφοροποίηση των αναθέσεων μεταξύ μηχανικών και τεχνολόγων, όπως γίνεται στους άλλους κλάδους που προαναφέρθηκαν. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να συγκροτηθεί μια αξιόπιστη επιτροπή από αρμόδιους παράγοντες (σχολικούς συμβούλους, καθηγητές Πολυτεχνείων και ΤΕΙ, εκπροσώπους των δύο κλάδων κ.λ.π.) που θα καταναείμει τα μαθήματα ανάλογα με τα γνωστικά τους αντικείμενα με μια ισόρροπη αντιμετώπιση των δύο κλάδων. Επίσης οι πρώτες αναθέσεις του ενός κλάδου θα πρέπει να είναι δεύτερες αναθέσεις για τον άλλο κλάδο ώστε να μη δημιουργείται πρόβλημα εκεί όπου υπηρετεί ένας εκπαιδευτικός είτε του ενός είτε του άλλου κλάδου. Στην περίπτωση αυτή θα διαχωριστούν και τυπικά οι οργανικές θέσεις, τα κενά για μεταθέσεις, διορισμούς κ.λ.π.
2. Να παραμείνουν κοινές οι αναθέσεις και οι εκπαιδευτικοί των δύο κλάδων να διεκδικούν επί ίσοις όροις όλες τις θέσεις. Στην περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι για διορισμό μηχανικοί και τεχνολόγοι θα μπαίνουν σε κοινή λίστα με βάση τη βαθμολογία τους. Το ίδιο θα ισχύει για την κάλυψη οργανικών θέσεων μέσω μεταθέσεων, κενών κ.λ.π.

Παρ' ότι θεωρούμε ότι η πρώτη λύση είναι σωστότερη αφού αντιβαίνει στη λογική της ισοπέδωσης, η δεύτερη είναι πιο ρεαλιστική γιατί βρίσκεται πιο κοντά στη λογική του υπουργείου Παιδείας. Τη λύση αυτή πρότεινε και ο πρόεδρος του ΤΕΕ στην παρέμβασή του προς την υπουργό Παιδείας που προαναφέρθηκε. Θεωρούμε ότι δεν θα είναι σκόπιμο το ΤΕΕ να εμφανιστεί με δύο γραμμές, κάτι που θα το καθιστούσε αναποτελεσματικό. Συνεπώς θα πρέπει να επιδιωχθεί η δεύτερη λύση.

Επιλογή στελεχών της εκπαίδευσης

Η ισοπεδωτική λογική που περιγράφηκε παραπάνω έχει απόλυτη εφαρμογή και στη επιλογή στελεχών της εκπαίδευσης (διευθυντές, υποδιευθυντές σχολικών μονάδων, προϊστάμενοι γραφείων και διευθύνσεων εκπαίδευσης κ.ά.). Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση ανάλογα με το επίπεδο βασικών σπουδών ανάμεσα στους κλάδους ΠΕ (στους οποίους εντάσσονται και οι πτυχιούχοι ΤΕΙ). Μάλιστα πρέπει να τονιστεί ότι στον κλάδο ΠΕ 17 έχουν ενταχθεί κατά καιρούς εκπαιδευτικοί απόφοιτοι σχολών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εργοδηγών και άλλων, στους οποίους δόθηκε η δυνατότητα (το 1990) να αποκτήσουν πτυχίο ΤΕΙ με ειδικές χαριστικές διατάξεις και φοίτηση ενός εξαμήνου. Έτσι έχουμε το φαινόμενο διπλωματούχοι μηχανικοί, αλλά και οι άλλοι εκπαιδευτικοί πτυχιούχοι πανεπιστημιακών σχολών, να έχουν προϊσταμένους ακόμη και αποφοίτους τεχνικών σχολών. Ακραίο χαρακτηριστικό παράδειγμα νομός της Κεντρικής

Μακεδονίας, στον οποίο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (δηλαδή προϊστάμενος όλων των καθηγητών του νομού) ήταν μέχρι τον Ιούνιο 2009, οπότε συνταξιοδοτήθηκε, εργοδηγός. Κάτι τέτοιο είναι προσβολή για όλο το σώμα των εκπαιδευτικών και όχι μόνο των μηχανικών.

Στο γεγονός αυτό υπεύθυνες σε μεγάλο βαθμό, εκτός από την πολιτική ηγεσία, είναι και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών (Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαιδύσεως-ΟΛΜΕ και Ομοσπονδία Λειτουργών Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως-ΟΛΤΕΕ) που αντιδρούν σε κάθε προσπάθεια διαφοροποίησης των εκπαιδευτικών με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως είναι το επίπεδο των σπουδών τους. Αντίθετα συνηγορούν και πολλές φορές επιβάλλουν χαριστικές διατάξεις (σαν αυτή που αναφέρθηκε ότι έγινε το 1990), με το πρόσχημα της δήθεν αναβάθμισης συναδέλφων. Παρόμοια ήταν η παρέμβαση της ΟΛΜΕ προς το υπουργείο Παιδείας, κατά την τελευταία διαδικασία επιλογής στελεχών το 2007, όπου ζητούσε να μην αποκλειστούν οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΤΕ (όπως αναφέραμε μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), από τη διαδικασία αυτή (επιστολή 27/5/2007 και υπόμνημα 16/5/2006).

Οριστική λύση στο πρόβλημα που περιγράφηκε θα δοθεί με την αναγνώριση του διπλώματος των ελληνικών πολυτεχνείων και των αντίστοιχων σχολών με πλήρη πέντε χρόνια βασικών σπουδών, ως master. Στην περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι για θέσεις στελεχών μηχανικοί, θα παίρνουν τα μόρια που αντιστοιχούν σε μεταπτυχιακές σπουδές. Το αίτημα της αναγνώρισης προωθούν το ΤΕΕ, οι κλαδικοί σύλλογοι μηχανικών, οι σύλλογοι εκπαιδευτικών μηχανικών, τα πολυτεχνεία και οι πολυτεχνικές σχολές και γενικά σύσσωμη η κοινότητα των μηχανικών πλην ορισμένων μεμονωμένων περιπτώσεων. Παρ' όλ' αυτά δεν έχει γίνει αποδεκτό μέχρι τώρα από την πολιτεία, παρότι αποτελεί και θέμα ίσης μεταχείρισης με τους πτυχιούχους αγγλοσαξωνικών πανεπιστημίων.

Μέχρι την αναγνώριση του διπλώματος ως master θα μπορούσαν να λαμβάνονται υπόψη και να μοριοδοτούνται αντίστοιχα τα χρόνια βασικών σπουδών.

Σε κάθε περίπτωση, θέσεις στελεχών από το διευθυντή σχολικής μονάδας και ανώτερες, θα πρέπει να καταλαμβάνονται από πτυχιούχους ανωτάτων σχολών (πανεπιστημιακών ή και ΤΕΙ για αποφοίτους μετά την ανωτατοποίησή τους). Κάτι τέτοιο δεν αποτελεί συντεχνιακό αίτημα αλλά είναι προϋπόθεση αναβάθμισης της δημόσιας εκπαίδευσης.

Οικονομικά προβλήματα

Είναι δεδομένο και γενικά παραδεκτό ότι ο κλάδος των εκπαιδευτικών συνολικά, είναι από τους χαμηλότερα αμειβόμενους δημόσιους υπαλλήλους. Οι λόγοι για τους οποίους ισχύει διαχρονικά το γεγονός αυτό είναι πολλοί. Από τους σημαντικότερους, κατά την άποψή μας, είναι ο μεγάλος αριθμός υπαλλήλων που υπηρετούν στην εκπαίδευση (περίπου 150.000 στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια). Έτσι κάθε αύξηση, έστω και μικρή, που ενδεχομένως θα δοθεί στους εκπαιδευτικούς, απαιτεί ένα σημαντικό κονδύλιο στον κρατικό προϋπολογισμό.

Πέρα όμως από το αντικειμενικό αυτό δεδομένο, η λογική της ισοπέδωσης που περιγράφηκε παραπάνω ισχύει στο ακέραιο και στο ζήτημα των αποδοχών των εκπαιδευτικών μηχανικών. Και εδώ μάλιστα οι μηχανικοί όχι μόνο δε διαφοροποιούνται μισθολογικά με βάση τις σπουδές και τα άλλα προσόντα που διαθέτουν (και τους επιτρέπουν να εισαχθούν στην ΑΣΠΑΙΤΕ/ΣΕΛΕΤΕ και να περάσουν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ με τις δυσμενείς αναλογίες που αναφέρθηκαν πρωτύτερα) αλλά μειονεκτούν έναντι της πλειοψηφίας των συναδέλφων τους.

Αυτό ισχύει διότι:

1. Δεν αναγνωρίζονται μισθολογικά τα χρόνια που εργάστηκαν πριν από το διορισμό τους στον ιδιωτικό τομέα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες. Η πλειοψηφία των μηχανικών έχει σημαντική προϋπηρεσία αυτής της μορφής, η οποία μάλιστα είναι ένα από τα κριτήρια εισαγωγής στην ΑΣΠΑΙΤΕ.
2. Δεν αναγνωρίζονται μισθολογικά τα χρόνια σπουδών στο πολυτεχνείο, κάτι που γίνεται για τις τετραετείς σπουδές στην ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ των τεχνολόγων ΠΕ 17 που τελείωσαν τη συγκεκριμένη σχολή. Με τον τρόπο αυτό οι απόφοιτοι της ΑΣΕΤΕΜ (τώρα ΑΣΠΑΙΤΕ)

κερδίζουν δύο μισθολογικά κλιμάκια. Η παραπάνω ρύθμιση για τη μισθολογική αναγνώριση των χρόνων σπουδών είναι μοναδική σε όλο το δημόσιο τομέα.

3. Δεν αναγνωρίζεται ως χρόνος σπουδών και συνεπώς μισθολογικά, ο χρόνος φοίτησης στη σχολή παιδαγωγικής επιμόρφωσης στην ΑΣΠΑΙΤΕ/ΣΕΛΕΤΕ. Και σ' αυτή την περίπτωση υπάρχει σαφής διάκριση εις βάρος όλων των πτυχιούχων ανωτάτων σχολών (μηχανικών, οικονομολόγων, νομικών, γιατρών κ.λ.π.) που φοιτούν στη σχολή, αφού ο χρόνος φοίτησης σ' αυτήν αναγνωρίζεται μόνο στους πτυχιούχους ΤΕΙ και έτσι θεωρήθηκε ότι έχουν τέσσερα χρόνια σπουδών ακόμη και όταν τα ΤΕΙ ήταν τριετή. Αποτέλεσμα της αναγνώρισης αυτής είναι όλοι οι πτυχιούχοι ΤΕΙ να έχουν το ίδιο εισαγωγικό μισθολογικό κλιμάκιο με τους πτυχιούχους πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με τέσσερα χρόνια σπουδών. Με το ίδιο σκεπτικό θα έπρεπε να προστεθεί στα χρόνια σπουδών των πτυχιούχων ανωτάτων σχολών που φοίτησαν στην παιδαγωγική σχολή, ο χρόνος φοίτησης σ' αυτήν (παλαιότερα εξάμηνο, τώρα ετήσια). Έτσι θα διορίζονταν με ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο.

4. Το μεγαλύτερο οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί είναι οι αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές. Σε σχέση με το θέμα αυτό υπάρχουν δύο κατηγορίες εργαζομένων:

Ασφαλισμένοι πριν την 1.1.1993. Οι μηχανικοί αυτοί είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένοι τόσο στο ΤΣΜΕΔΕ όσο και στα ταμεία του Δημοσίου. Συγκεκριμένα ασφαλιζονται:

Για κύρια σύνταξη στο δημόσιο (εισφορά εργαζόμενου 6,67%)

Για κύρια σύνταξη στο ΤΣΜΕΔΕ (εισφορά εργαζόμενου 6,67%)

Για επικουρική σύνταξη στο ΤΕΑΔΥ ή στο ΤΣΜΕΔΕ (κλάδο επικουρικής) 3%

Στο μετοχικό ταμείο πολιτικών υπαλλήλων 4%

Στο Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων 3%

Για υγειονομική περίθαλψη στο δημόσιο ή στο ΚΥΤ

Ασφαλισμένοι μετά την 1.1.1993. Οι μηχανικοί αυτοί είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένοι στους κλάδους του ΤΣΜΕΔΕ. Συγκεκριμένα ασφαλιζονται:

Για κύρια σύνταξη στο ΤΣΜΕΔΕ (εισφορά εργαζόμενου 6,67%)

Ειδική προσαύξηση κύριας σύνταξης ΤΣΜΕΔΕ

Για επικουρική σύνταξη στο ΤΣΜΕΔΕ (κλάδο επικουρικής) 3%

Στο μετοχικό ταμείο πολιτικών υπαλλήλων 4%

Για υγειονομική περίθαλψη στο δημόσιο ή στο ΚΥΤ

Η ασφάλιση σε όλα τα παραπάνω ταμεία και κλάδους είναι υποχρεωτική και καθιστά τις κρατήσεις των μηχανικών τις υψηλότερες από όλους τους δημόσιους υπαλλήλους, με αποτέλεσμα οι αποδοχές των εκπαιδευτικών μηχανικών, που δεν παίρνουν άλλα επιδόματα, να είναι οι χαμηλότερες από όλους τους συναδέλφους τους.

Μια πρώτη προσέγγιση στη λύση των οικονομικών προβλημάτων είναι η άρση των δυσμενών διαφοροποιήσεων που περιγράφηκαν στα σημεία 1,2,3, με την αναγνώριση του χρόνου σπουδών και της προϋπηρεσίας σε άλλους τομείς. Κάτι τέτοιο, παρότι επιθυμητό, άπτεται συνολικά της εισοδηματικής πολιτικής σε όλο το δημόσιο τομέα, αφού θα αποτελούσε γενίκευση ευνοϊκών ρυθμίσεων που υπάρχουν για μεμονωμένους κλάδους. Μια άλλη επιμέρους λύση είναι η μη υποχρέωση ασφάλισης σε κλάδο ή ταμείο επικουρικής σύνταξης τουλάχιστον όταν ο εργαζόμενος ασφαλιζεται υποχρεωτικά για δύο κύριες συντάξεις και ταυτόχρονα και στο ΜΤΠΥ.

Η ουσιαστική όμως, σαφής και απόλυτα δίκαιη επίλυση του οικονομικού προβλήματος είναι η χορήγηση και στους εκπαιδευτικούς μηχανικούς, των επιδομάτων που χορηγούνται σε όλους τους μηχανικούς του δημοσίου. Το ζήτημα αυτό αναλύεται παρακάτω.

Επιδόματα μηχανικών δημοσίων υπαλλήλων

Η πολιτεία αναγνωρίζοντας τις ιδιαίτερες σπουδές των διπλωματούχων μηχανικών και τη σημασία που έχει η στελέχωση όλων των δημοσίων υπηρεσιών με υπαλλήλους υψηλού επιπέδου, έδωσε στους μηχανικούς δημοσίων υπαλλήλων δύο επιδόματα, γνωστά ως 6 και 7%. Το πρώτο χορηγήθηκε με το Ν.2166/1993 και το δεύτερο με το Ν. 2430/1996. Με τον τρόπο αυτό καλύπτονταν και οι απώλειες εισοδήματος που έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι μηχανικοί από τη μη

χρήση της άδειας άσκησης επαγγέλματος που κατέχουν και την οποία απαγορεύεται να χρησιμοποιούν ως δημόσιοι υπάλληλοι. Το τελευταίο ισχύει και για τους εκπαιδευτικούς μηχανικούς σε αντίθεση με τους γιατρούς και τους δικηγόρους εκπαιδευτικούς στους οποίους επιτρέπεται να ασκούν και το ελεύθερο επάγγελμα.

Τα επιδόματα αυτά εκ των οποίων το πρώτο προέρχεται από κοινωνικό πόρο και δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, δόθηκαν στους μηχανικούς όλων των δημόσιων υπηρεσιών και των ΟΤΑ, μετά από καταγραφή των μηχανικών σε όλες τις υπηρεσίες, αφού είναι γνωστό ότι αυτοί είναι διασκορπισμένοι σε όλο το δημόσιο τομέα και σε πολλές υπηρεσίες υπηρετούν μόνο ένας ή δύο μηχανικοί. Στην καταγραφή αυτή που έγινε το 1993, με τη θέσπιση του πρώτου επιδόματος, συμμετείχαν και οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί. Μάλιστα ο τότε πρόεδρος του ΤΕΕ Κ. Λιάσκας είχε τοποθετηθεί δημοσίως αναφέροντας ότι δικαιούχοι είναι ανεξαιρέτως όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι μηχανικοί, ανεξάρτητα από τη μορφή και το είδος της απασχόλησής τους. Προς επιβεβαίωση αυτού είχε αποστείλει επιστολή προς το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας όπου ζητούσε να καταγραφούν ως δικαιούχοι και οι αξιωματικοί μηχανικοί. Στο σημείο εκείνο παρενέβη η Ένωση Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών (Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ.) και υποστήριξε ότι δικαιούχοι είναι μόνο τα μέλη της. Η άποψη αυτή έγινε αποδεκτή, προφανώς για λόγους πολιτικού οφέλους από την τότε ηγεσία του ΤΕΕ, και έτσι αποκλείστηκαν από την διανομή του πόρου (6%) οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων (δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πανεπιστημιακοί, καθηγητές ΤΕΙ) και οι αξιωματικοί. Μετά τον αυθαίρετο αυτό αποκλεισμό, όταν θεσπίστηκε το επίδομα 7%, λήφθηκε μέριμνα, ώστε ο αποκλεισμός να κατοχυρωθεί και νομοθετικά στο νόμο που το θέσπισε.

Οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί καλούνταν να αποδείξουν το αυτονόητο, ότι είναι μηχανικοί και δημόσιοι υπάλληλοι. Εξ άλλου είναι οι μόνοι από όλους όσους αποκλείστηκαν που αμείβονται με το ενιαίο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, την ισοπέδωση του οποίου ουσιαστικά υποσκέλιζε η πολιτεία με τα επιδόματα που θέσπισε (και με το οποίο ενιαίο μισθολόγιο δεν αμείβονται ούτε οι στρατιωτικοί ούτε οι πανεπιστημιακοί).

Το επιχείρημα που επικαλέστηκε η ΕΜΔΥΔΑΣ ήταν ότι οι συγκεκριμένες κατηγορίες υπαλλήλων που αποκλείστηκαν δεν έχουν σχέση με τα δημόσια έργα, απ' όπου προέρχεται η χρηματοδότηση του πόρου 6%. Το επιχείρημα αυτό είναι έωλο αφού και από τα μέλη της ΕΜΔΥΔΑΣ, ελάχιστοι έχουν σχέση με τα δημόσια έργα. Προφανώς οι υπάλληλοι των ΚΤΕΟ, ή της Βουλής ή του ΤΕΕ και πάρα πολλοί άλλοι δεν ασχολούνται με δημόσια έργα. Ένα δεύτερο επιχείρημα της ΕΜΔΥΔΑΣ είναι ότι οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί παίρνουν τα επιδόματα των εκπαιδευτικών (επίδομα εξωδιδασκτικής απασχόλησης). Και αυτό είναι προσχηματικό αφού επιδόματα χορηγούνται σε όλα τα υπουργεία (μάλιστα στο πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ που υπηρετούν τα περισσότερα μέλη της ΕΜΔΥΔΑΣ, αυτά είναι από τα μεγαλύτερα) και τα παίρνουν φυσικά όλοι οι μηχανικοί.

Η πραγματικότητα είναι ότι αποκλειόμενοι ορισμένοι μηχανικοί, αυξάνεται το ποσό που δικαιούνται οι υπόλοιποι. Παρότι και αυτό θα μπορούσε κανείς να το θεωρήσει ανθρώπινο, θεωρούμε ότι μια συνδικαλιστική ηγεσία που λειτουργεί με αυτή τη λογική χαρακτηρίζεται το λιγότερο ως έντονα συντεχνιακή.

Σήμερα ακόμη και με βάση αυτή τη λογική, ο αποκλεισμός των εκπαιδευτικών μηχανικών, ειδικά από το επίδομα 7%, δεν έχει νόημα. Και αυτό γιατί από το 2004 το συγκεκριμένο επίδομα έχει καθοριστεί σε απόλυτο ποσό που δεν επιρεάζεται από τον αριθμό των δικαιούχων (ΚΥΑ 2/0022). Είναι όμως περίεργο γιατί και μετά από αυτήν την εξέλιξη υπάρχουν ακόμη μέσα στο ΤΕΕ δυνάμεις (πρόσωπα και παρατάξεις) που αντιδρούν στη χορήγησή του και στους εκπαιδευτικούς μηχανικούς. Ισχυρίζονται μάλιστα ότι συμφωνούν με την ανάγκη αναβάθμισης των εκπαιδευτικών μηχανικών αλλά προτείνουν τη θέσπιση άλλου επιδόματος ειδικά γι αυτούς. Και η θέση αυτή είναι υποκριτική αφού όλοι γνωρίζουν ότι η θέσπιση νέου επιδόματος είναι αδύνατη ειδικά υπό τις παρούσες συνθήκες και ότι οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί μόνοι τους δεν έχουν τη δυνατότητα πίεσης που θα μπορούσε να φέρει τέτοιο αποτέλεσμα. Πέρα από αυτό όμως η συμμετοχή στα επιδόματα όλων των μηχανικών συνιστά ολική αναβάθμιση γιατί τονίζει τον ιδιαίτερη θέση που πρέπει να έχουν οι διπλωματούχοι μηχανικοί. Εξάλλου αποτελεί πράξη δικαιοσύνης και ίσης μεταχείρισης.

Μετά τη μετατροπή του επιδόματος 7% σε συγκεκριμένο ποσό, υπήρξε μια κινητικότητα στην κατεύθυνση της χορήγησής του. Έχουν γίνει επερωτήσεις στη βουλή από βουλευτές του νυν κυβερνητικού κόμματος προς τους υπουργούς Παιδείας των προηγούμενων κυβερνήσεων που αποδέχονταν το δίκαιο της διεκδίκησης από τους εκπαιδευτικούς μηχανικούς. Επίσης ο πρώην γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΠΘ Γ. Πλατής απηύθυνε προς τον πρώην υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ Θ. Ξανθόπουλο, έγγραφο με το οποίο συνηγορούσε στη χορήγηση του επιδόματος (αρ. πρωτ. 136108/ΙΒ/28.11.2007).

Εκτός αυτού, από τη θέσπιση ακόμη του πρώτου επιδόματος ασκήθηκαν πολλές προσφυγές στη δικαιοσύνη από εκπαιδευτικούς μηχανικούς. Πολλές από αυτές έχουν εκδικαστεί και τους έχουν δικαιώσει (Διοικητικό Εφετείο Αθηνών). Δεν έχουν όμως τελεσιδικήσει οι εφέσεις τις οποίες υπέβαλε το ΤΣΜΕΔΕ. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε ότι διαχειριστής του πρώτου επιδόματος είναι το ΤΣΜΕΔΕ, μέλη του οποίου είναι φυσικά και οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί.

Σήμερα απ' ότι φαίνεται ωρίμασε η άποψη της συνολικής αναθεώρησης του συστήματος αμοιβών στο δημόσιο τομέα. Παρ' ότι η δυσμενής οικονομική συγκυρία πιθανόν να αναβάλλει τη λήψη αποφάσεων, το πιο πιθανό είναι ότι αργά η γρήγορα το μισθολόγιο με τη σημερινή του μορφή θα αποτελεί παρελθόν. Αναφέρεται η κατάργηση των επιδομάτων ενώ γίνεται λόγος για κλαδικά μισθολόγια, μεταξύ των οποίων και μισθολόγιο μηχανικών. Σ' αυτήν την περίπτωση οι εκπαιδευτικοί μηχανικοί δεν θα πρέπει να θεωρηθούν πάλι από κάποιους μηχανικούς β' κατηγορίας. Θα πρέπει να γίνει εξ αρχής σαφές ότι ενδεχόμενο μισθολόγιο μηχανικών θα αφορά όλους τους δημόσιους υπαλλήλους μηχανικούς χωρίς εξαιρέσεις. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος θα πρέπει να συμβάλει στην κατεύθυνση αυτή.

Συμπερασματικά

Σε μια εποχή ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων η αναβάθμιση της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στη χώρα μας αποτελεί προϋπόθεση για μια ισχυρή παραγωγική βάση. Παράλληλα μπορεί να αποτελέσει βασική συνιστώσα στην επίλυση του μείζονος κοινωνικού προβλήματος που είναι η ανεργία. Η πιστοποίηση τεχνολογικών δεξιοτήτων που θα ακολουθεί τη φοίτηση σε επαγγελματικές σχολές, θα πρέπει να είναι προϋπόθεση άσκησης των τεχνικών επαγγελμάτων, όπως σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες.

Ταυτόχρονα είναι απαραίτητη η εισαγωγή τεχνολογικών μαθημάτων και στη «γενική Παιδεία» για να έχουν όλοι οι μαθητές μια ουσιαστική επαφή με το τεχνολογικό περιβάλλον στο οποίο θα κληθούν να ζήσουν.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, οι μηχανικοί έχουν σημαντική θέση τόσο στην τεχνική όσο και στη γενική εκπαίδευση. Ο ρόλος τους θα πρέπει να είναι διακριτός και αναβαθμισμένος. Αυτό απαιτεί μια σειρά ρυθμίσεων που θα καθορίζουν θεσμικά και οικονομικά ζητήματα που τους απασχολούν.

Οι φορείς των μηχανικών θα πρέπει να συμβάλλουν στην κατεύθυνση αυτή.